

NASTANJENJE I ZAPOŠLJAVANJE članova porodice/obitelji¹

Stranim državljanima trećih zemalja za legalan boravak je po pravilu potrebna **boravišna dozvola (Aufenthaltstitel)**. Samo članovi porodice EU-državljana i u rijetkim slučajevima članovi porodice/obitelji austrijskih državljana, za spajanje porodice/obitelji se mogu pozivati na EU-pravo, a za nastanjenje im je potrebna tzv. **dokumentacija (Aufenthaltskarte)**. Za njih ovdje navedena pravila ne važe. Nadležna **vlast** za izdavanje je Ured pokrajinske vlade, u Beču Magistratsko odjeljenje 35 (MA 35).

Zahtjev za izdavanje prve boravišne dozvole (Erstantrag) u pravilu se podnosi u matičnoj zemlji kod austrijske ambasade (konzulata). Zahtjev se može podnijeti i u Austriji za vrijeme legalnog boravka državljana treće zemlje kojemu za ulazak u Austriju nije potrebna viza. Ukoliko se legalni boravak završi prije izdavanja **boravišne dozvole**, odluka se mora sačekati u matičnoj zemlji tj. van austrijske teritorije. Kod određenih zahtjeva (ozbiljni humanitarni slučajevi) odluka se može sačekati i u Austriji.

Zahtjev za produženje boravišne dozvole mora se obavezno podnijeti prije isteka posljednje dozvole. Za vrijeme čekanja na sledeću boravišnu dozvolu stranac i dalje legalno boravi i ima pravo na rad.

Zahtjevi podnešeni nakon isteka važe kao prvi zahtjevi, što može dovesti do gubitka statusa.

Opšti/opći uslovi/uvjeti za izdavanje boravišne dozvole (Aufenthaltstitel)

- **Osigurano stanovanje (uobičajeno za mjesto boravka)**

Stan u vlasništvu, stanarsko- ili podstanarsko pravo, kod članova porodice sporazum o pravu na stanovanje (Wohnrechtsvereinbarung).

- **Zdravstveno osiguranje koje pokriva svaki rizik**

Suosiguranje, samoosiguranje

- **Osigurana sredstva za život**

Potrebna sredstva u 2023. god: € 1.110,26 za jednu osobu; € 1751,56 za bračni par; € 171,31 za maloljetno dijete.

Pažnja: Suma redovitih izdataka, kao što su stanarina, krediti, pljenidba/ovrha, plaćanje izdržavanja itd. preko € 327,91, dodatno povisuju potrebnu visinu primanja.

- **Dokaz o zdravstvenom osiguranju koje pokriva sve rizike.**

- **Nepostojanje razloga za odbijanje**

Kao npr. zabrana boravka u Austriji ili unutar Europskog ekonomskog prostora (EWR), izgon u posljednjih 12 mjeseci, lažan brak i lažno usvojenje, ugrožavanje javnog reda ili sigurnosti, itd.

- **Diplome o znanju nemačkog jezika – „Integracijski sporazum“**

Uz zahtjev za prvu boravišnu dozvolu potrebno je priložiti **diplomu za nivo A1**. U roku od 2 godine od izdavanja prve boravišne dozvole stranac mora položiti **integracijski ispit modul 1** (njemački jezik na nivou A2 i poznavanje opštih vrijednosti pravnog i društvenog poredka Austrije. Za dozvolu za trajni boravak (Daueraufenthalt-EU) potrebno je položiti **integracijski ispit modul 2** (njemački jezik na nivou B1 i produbljeno poznavanje opštih vrijednosti pravnog i društvenog poredka Austrije). Postoje izuzeci za određene grupe (mala djeca, bolesni itd.) Postoje djelimične naknade i subvencije za modul 1 sporazuma o integraciji.

- **Dodatne odredbe za bračne partnere i registrirane partnere istog pola**

Oni u trenutku podnošenja zahtjeva moraju imati **navršenu 21 godinu života**.

Spajanje porodice/obitelji sa državljaninom treće zemlje*

Bračni partneri i maloljetna djeca (uključujući usvojenu decu i pastorčad ali **ne** i unučad) u Austriji nastanjenih državljanina trećih zemalja imaju pravo na boravišnu dozvolu „**Rot-Weiß-Rot Karte plus**“, ako ispunjavaju opće/opšte uvjete/uslove i ako ima mesta u tkz. kvoti.

Boravišna dozvola „**Rot-Weiß-Rot Karte plus**“ se izdaje 2 puta po jednu godinu i zatim na 3 godine ukoliko je stranac položio integracijski ispit modul 1. Nakon 5 godina neprekidnog nastanjenja postoji pravo na dozvolu za trajni boravak „**Daueraufenthalt-EU**“, ako su i dalje ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi i ukoliko je stranac položio integracijski ispit modul 2.

Sa boravišnim dozvolama „Rot-Weiß-Rot Karte plus“ i „Daueraufenthalt – EU“ imate pravo na nesamostalni rad bez dodatne radne dozvole.

S ostalim dozvolama boravka u osnovi nemate neposredan pristup tržištu rada. Osobe sa dozvolom stalnog boravka „Niederlassungsbewilligung“ mogu u sklopu postupka promjene namjene/svrhe dobiti boravišnu dozvolu Rot-Weiß-Rot Karte plus, ukoliko su određeni uslovi ispunjeni.²

Prestanak svojstva člana obitelji/porodice

Razvod/smrt i ostale okolnosti se moraju prijaviti nadležnoj upravi u roku od mjesec dana.

U slučaju razvoda, osoba koja je brakom stekla pravo boravka, može dalje boraviti u Austriji ako sama ispunjava opšte/opće uvjete/uslove. Provjerite da li sami imate dovoljna primanja, odgovarajući stan i zdravstveno osiguranje. Ko ne prijavi razvod u roku od mjesec dana mora računati na novčanu kaznu.

Kod nasilja u obitelji/porodici, razvoda braka zbog krivice drugog partnera, smrti te osobe itd., uvjeti/uslovi za izdavanje dozvole ne moraju biti ispunjeni.

Osobe koje već posjeduju dozvolu za trajni boravak „Daueraufenthalt – EU“ ne podliježu ovim obavezama.

Napomene:

(1) Zbog kratkoće informativnog lista, spomenuti su samo članovi porodice iz najčešćih grupa.

(2) Osobe koje imaju dozvolu za stalni boravak „Niederlassungsbewilligung“ ili „Niederlassungsbewilligung - Angehöriger“ mogu u kontekstu promjene svrhe dobiti boravišnu dozvolu Rot-Weiß-Rot -Karte plus, ako:

1. imaju dvije godine legalno prebivalište na saveznoj teritoriji i dobar nivo integracije, ili
2. posjeduju važeću radnu dozvolu ili su
3. Supružnik, registrovani partner ili nevenčano maloletno dete stranca po Z1 ili 2 i i imaju već 12 mjeseci legalno prebivalište u Austriji.

Osobe koje su ispunile „Modul 1“ sporazuma o integraciji smatraju se dobro integriranim osobama. Žrtve porodičnog nasilja ne moraju ispuniti uslov dvogodišnjeg legalnog prebivališta u Austriji ako imaju zaposlenje i platu kojom su pokriveni troškovi života.

Od 1. januara 2014. godine za ovu grupu lica neće se izdavati potvrde o radu ili radne dozvole. Zato je preporučljivo što pre preći na boravišnu dozvolu „Crveno-belo-crvena karta plus“, sve dok su navedeni uslovi i dalje ispunjeni.

Porodična/obiteljska zajednica sa austrijskim državljanima

Bračni partneri i maloljetna neudata/neoženjena djeca (uključujući usvojenu djecu i pastorčad ali **ne** i unučad) imaju pravo na boravišnu dozvolu „član obitelji/porodice“ – „**Aufenthaltstitel Familienangehöriger**“, ako su ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi. Boravišna dozvola se izdaje 2 puta po jednu godinu i zatim na 3 godine ukoliko je stranac položio integracijski ispit modul 1.

Nakon 5 godina neprekidnog nastanjenja postoji pravo na dozvolu za trajni boravak „**Daueraufenthalt-EU**“, ako su i dalje ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi i ukoliko je stranac položio integracijski ispit modul 2.

Sa boravišnim dozvolama „Aufenthaltstitel Familienangehöriger“ i „Daueraufenthalt – EU“ ima se pravo na nesamostalni rad bez dodatne radne dozvole.

Prestanak porodične/obiteljske zajednice

Razvod/smrt i ostale okolnosti se moraju prijaviti nadležnoj upravi u roku od mjesec dana. Takođe je potreban **zahtjev** za promjenu svrhe boravka (Zweckänderung) na **Rot-Weiß-Rot Karte plus**. U slučaju razvoda, osoba koja je brakom stekla pravo boravka, može dalje boraviti u Austriji ako sama ispunjava opšte/opće uvjete/uslove. Provjerite da li sami imate dovoljna primanja, odgovarajući stan i zdravstveno osiguranje. Ko ne prijavi razvod u roku od mjesec dana mora računati na novčanu kaznu.

Kod nasilja u obitelji/porodici, razvoda braka zbog krivice osobe, na osnovu koje ste nastanjeni, smrti te osobe itd., opći uvjeti/ opšti uslovi za izdavanje dozvole ne moraju biti ispunjeni.

Za dalji boravak je obično potrebna drugačija boravišna titula „Rot Weiß Rot Karte plus“ i treba prijaviti nadležnom organu za boravak i odmah je zatražiti.tj.podneti zahtev.

Osobe koje već posjeduju dozvolu za trajni boravak „Daueraufenthalt – EU“ ne podliježu ovim obavezama.

Ostali članovi/pripadnici porodice austrijskog državljanina

Za slijedeće osobe postoji mogućnost dodjeljivanja **boravišne dozvole – „pripadnik“ (Niederlassungsbewilligung - Angehöriger)** ukoliko su ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi i austrijski državljanin potpiše **garanciju (Haftungserklärung)**. Ova boravišna dozvola **ne dozvoljava rad u Austriji**.

- **Rodbina** austrijskog državljanina ili njegovog bračnog partnera po uzlaznoj liniji (roditelji), ukoliko ih austrijski državljanin stvarno **izdržava**.
- **Vanbračni partneri**, ukoliko se dokaže dosadašnje postojanje **stalne veze** u zemlji porijekla i ukoliko ga austrijski državljanin stvarno **izdržava**.
- **ostali pripadnici obitelji/podrođice**: sa kojima je austrijski državljanin u zemlji porijekla živio u kućnoj zajednici **ili** koje je austrijski državljanin izdržavao još u domovini **ili** kojima je zbog **teških zdravstvenih razloga** neophodna njega austrijskog državljanina.

Boravišna dozvola – „pripadnik“ (Niederlassungsbewilligung - Angehöriger) se izdaje 2 puta po jednu godinu i zatim na 3 godine ukoliko je stranac položio integracijski ispit modul 1.

Nakon 5 godina neprekidnog nastanjenja postoji pravo na dozvolu za trajni boravak „**Daueraufenthalt-EU**“, ako su i dalje ispunjeni opći/opšti uvjeti/uslovi i ukoliko je stranac položio integracijski ispit modul 2. Potreban je radni predugovor (Vorvertrag) sa budućim poslodavcem.

Za osobe koje pune 2 godine posjeduju **boravišnu dozvolu – „pripadnik“ (Niederlassungsbewilligung - Angehöriger)** i koje su položile integracijski ispit modul 1 postoji šansa na prelazak (Zweckänderung) na boravišnu dozvolu „**Rot-Weiß-Rot Karte plus**“. Važno je predati zahtjev što ranije u kalendarskoj godini jer je broj dozvola limitiran.

Prestanak/gubitak svojstva „pripadnika“:

Svojstvo „pripadnika“ može prestati ako austrijski državljanin zbog različitih razloga prestane biti garant (npr. razvodom braka, smrću, gubitkom posla). U ovom slučaju, osobe sa dozvolom za privremeni boravak mogu ostati u Austriji samo ako drugi odgovarajući Austrijanac može preuzeti odgovornost ili ako i dalje ispunjavaju uslove za dobijanje dozvole (npr. putem zaposlenja). U takvim slučajevima, potrebno je kontaktirati nadležni organ za boravak i podneti zahtev za drugu boravišnu dozvolu. Pre nego što to uradite, uverite se da ispunjavate gore navedene uslove!!!

Napomena!!!

S obzirom da su navedene odredbe vrlo skraćene, za detaljnije informacije obratite se Magistratskom odjeljenju (MA 35), Zavodu za zapošljavanje (AMS) ili kod nas u Savjetovalište.

Skrećemo pažnju, da se i pored detaljne obrade mogu dogoditi pogreške i stoga za date informacije ne preuzimamo odgovornost.

* Trećim zemljama (Drittstaaten) se nazivaju zemlje koje nisu članice Evropske Unije.

Beratung für Männer und Frauen
1010 Wien, Hoher Markt 8/4/2 Tel: 01 712 56 04
<http://www.migrant.at> E-Mail: migrant@migrant.at

Beratung für Frauen
1010 Wien, Marc Aurel Straße 2a/2/10 Tel: 01 982 33 08
<http://www.migrant.at> E-Mail: migrantin@migrant.at

Diese Publikation wird aus Mitteln des Arbeitsmarktservice Wien und der Magistratsabteilung 17 gefördert

